

UNIVERSITY OF TARTU

Vesinikuenergeetika ja CO_2 vaba energiatehnoloogia

Dr. Ove Oll

ove.oll@ut.ee

Akad. Enn Lust

enn.lust@ut.ee

Keemia Instituut, Tartu Ülikool

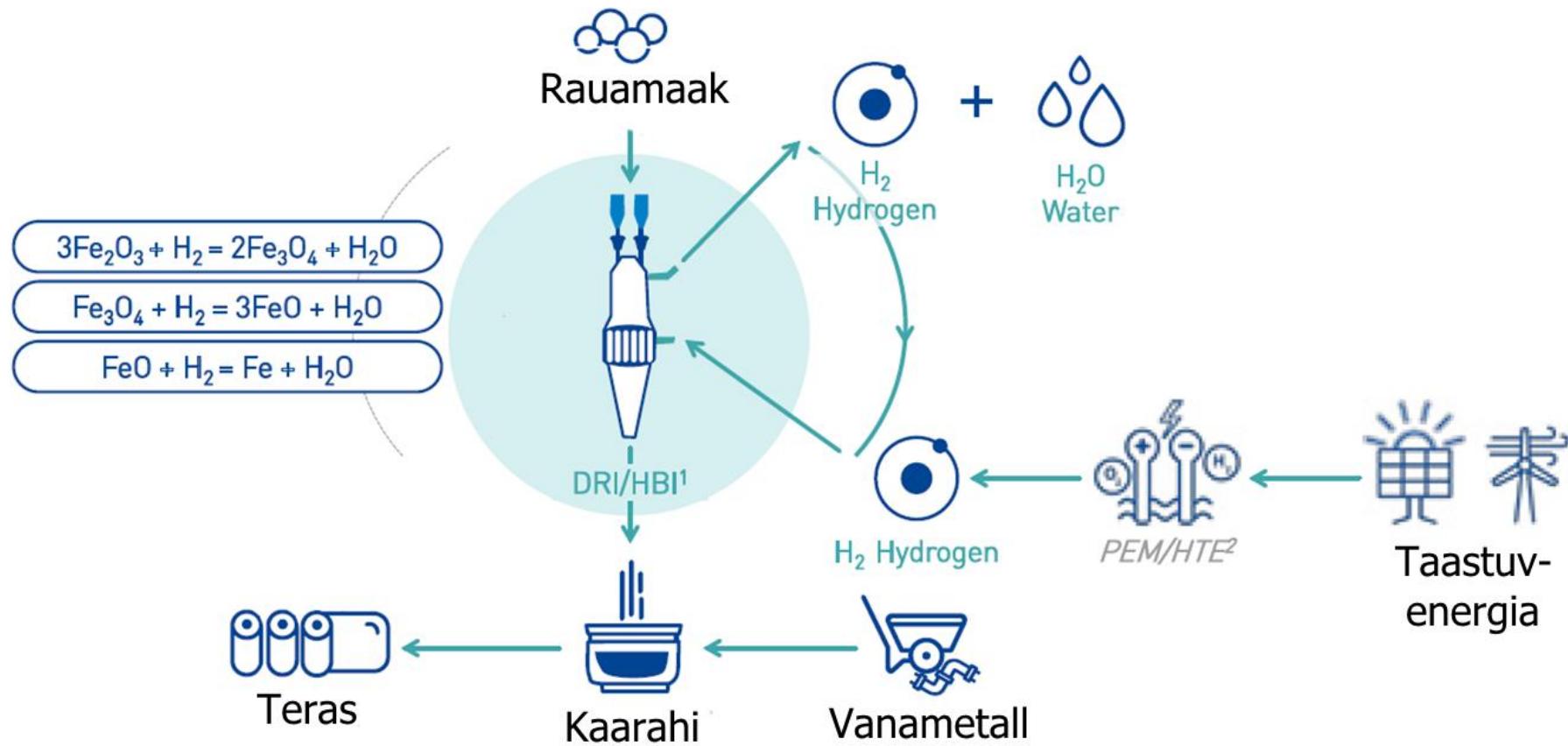
Eesti Vesinikuühing

Kliimaneutraalsus – häving või edu?

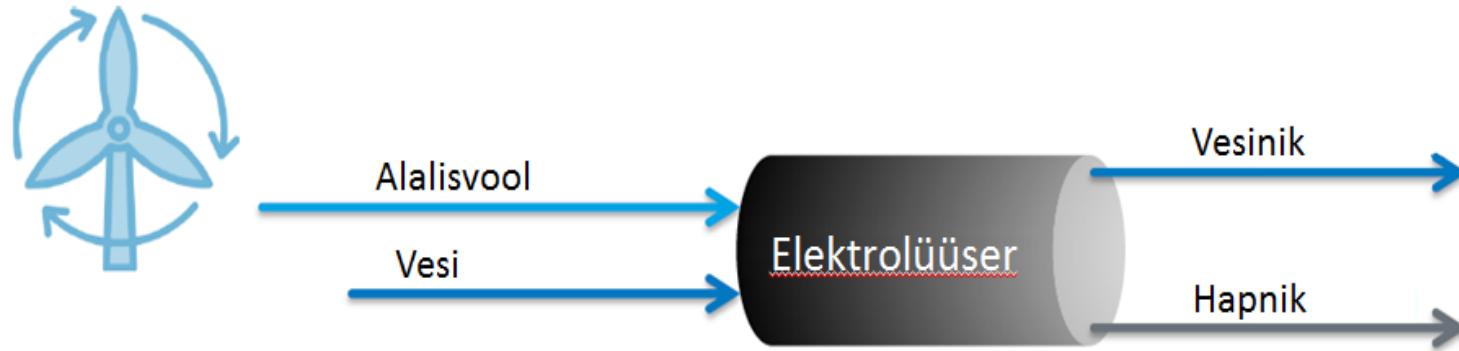
Tallinn, 13.09.2019

Pulbermetallide tööstuslik tootmine

Elektrolüüseri kasutatavus elektrienergia kiireks salvestamiseks

Ideaalsel juhul: 39 kWh elektrienergiat = 1 kg H₂

- PEM elektrolüüsrid reageerivad väga kiiresti voolu kõikumistele → seega võimaldavad võimsuste juhtimist
- Iga kuupmeetri vesiniku tootmisel toodetakse ka pool kuupmeetrit hapnikku
- Toodetavad H₂ ja O₂ on väga suure puhtusega ja sobivad kütuseelementides kasutamiseks

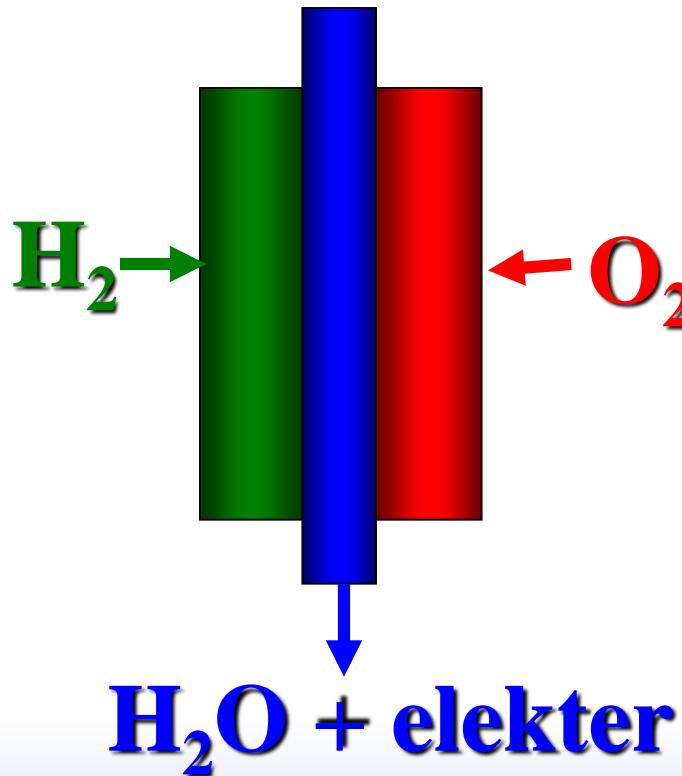
1 kg vesinikku → 33,5 kWh elektrit

Kütuseelement

W. Ostwald, 1896. Dotsent Tartu Ülikoolis

$$\Delta E^0 = -\Delta G/nF = (RT / nF) \ln K_a$$

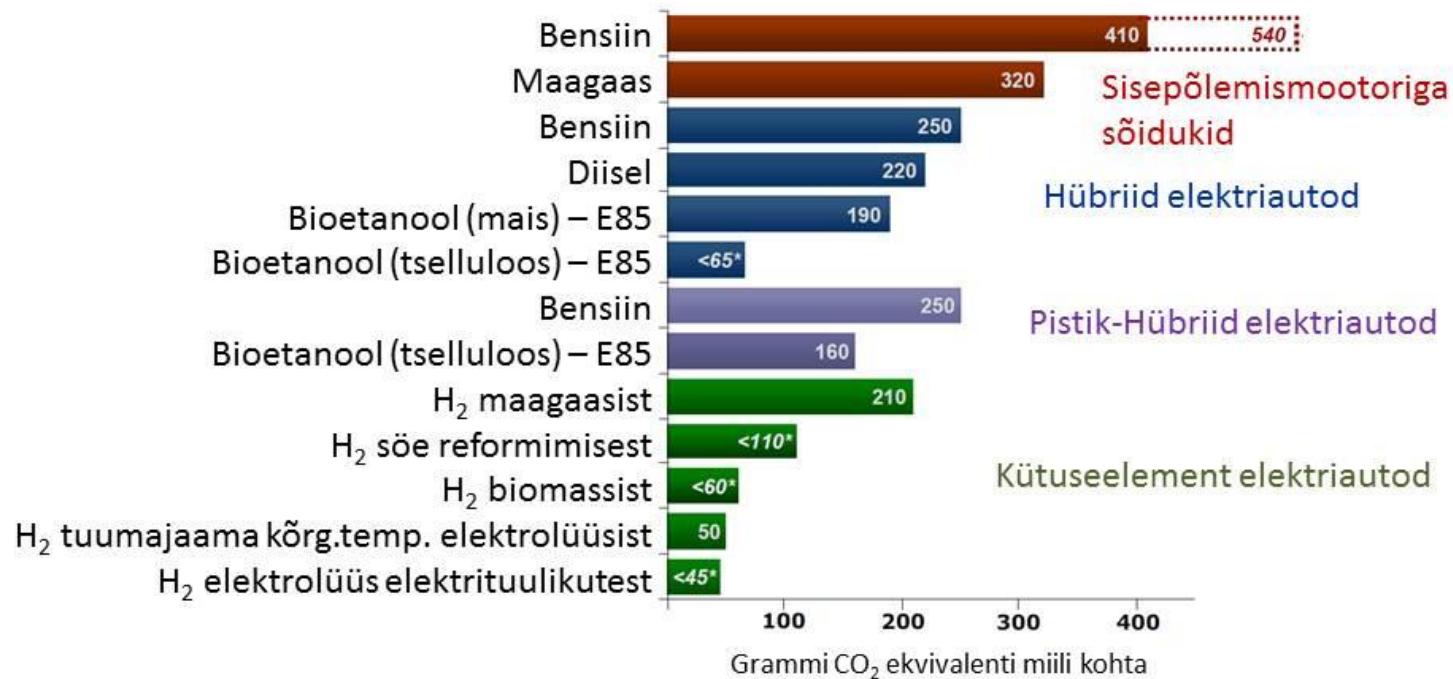
$$\Delta G = \Delta H - T\Delta S$$

Fuel cell
die Brennstoffzelle
Топливный
элемент

Kasvuhoonegaaside emissioon transpordis eri kütuste korral kogu tarneahela kohta

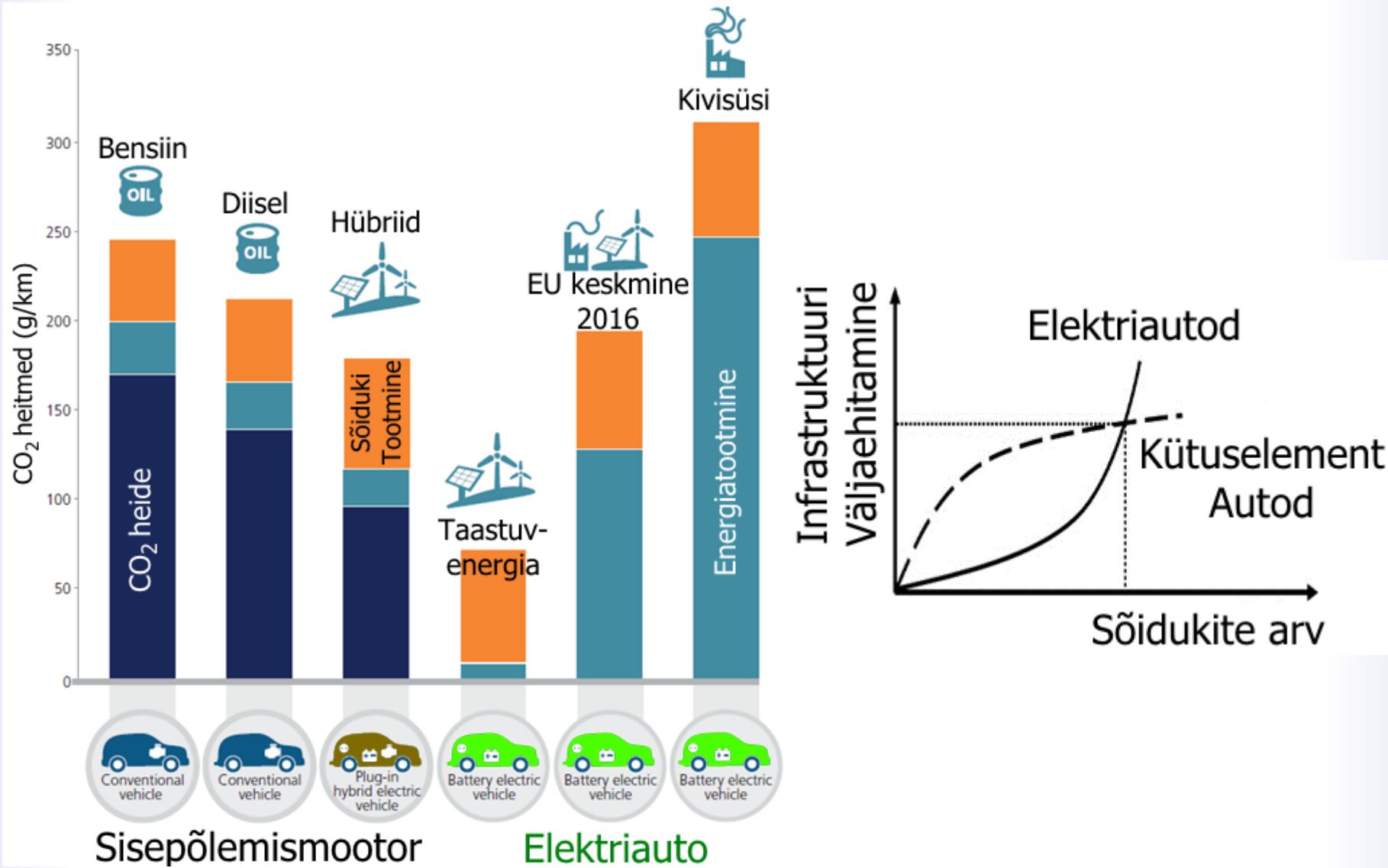
Erinevate kütuste kasvuhoonegaaside emissioonid

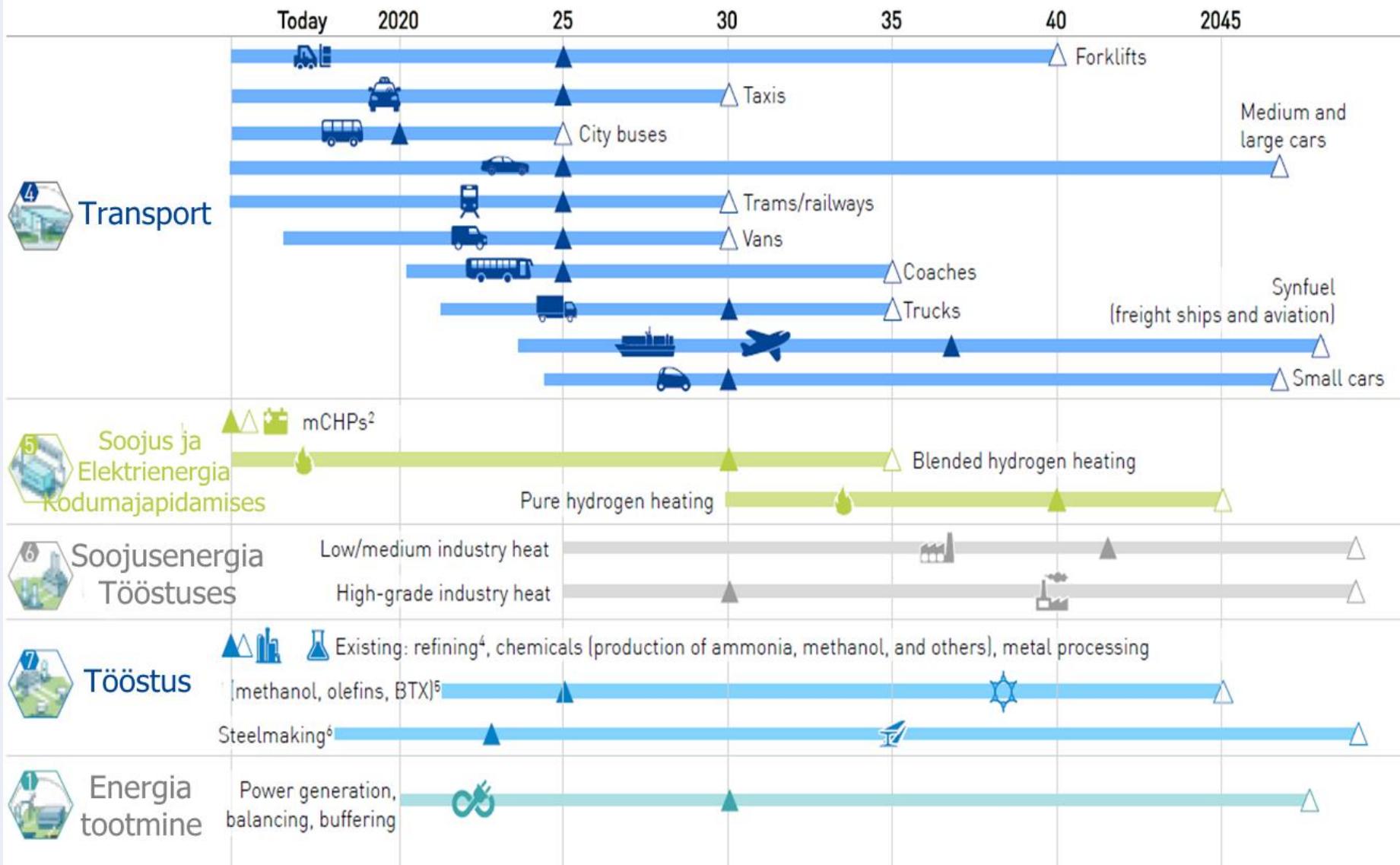
*Emissioonid on väiksemad kui sisse arvestada ka:

- kasvuhoonegaaside vähenemine kui bioetanooli tootmisel toodetakse ka elektrit üldvörku
- kasvuhoonegaaside vähenemine kui vesiniku tootmisel biomassist või reformimisel toodetakse ka elektrit üldvörku
- CO₂ sidumine biomassist vesiniku tootmise protsessi

Transpordi elektrifitseerimine

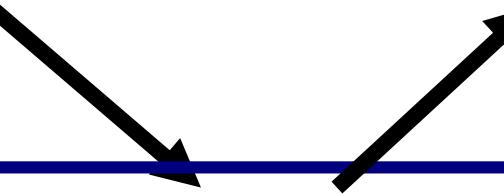
Vesiniktehnoloogiad on valmis ja ootavad rakandamist

Tuule ja Päikeseenergia muundamine ja salvestamine

→ E

Kondensaator (Skeleton, NT Bene)

Li- ja Na-joon akud

E

Elektrolüüs

H₂

H₂
salvesta
mine

H₂

PEMFC;SOFC

Q

Sünteetilise kütuse reaktor
(CO₂+H₂O)

SOFC
(Elcogen)
;SOEC

→ E

Euroopa Liidu vesinikuunitsatiiv

Federal Ministry
Republic of Austria
Sustainability and Tourism

The Hydrogen Initiative

UNIVERSITY OF TARTU

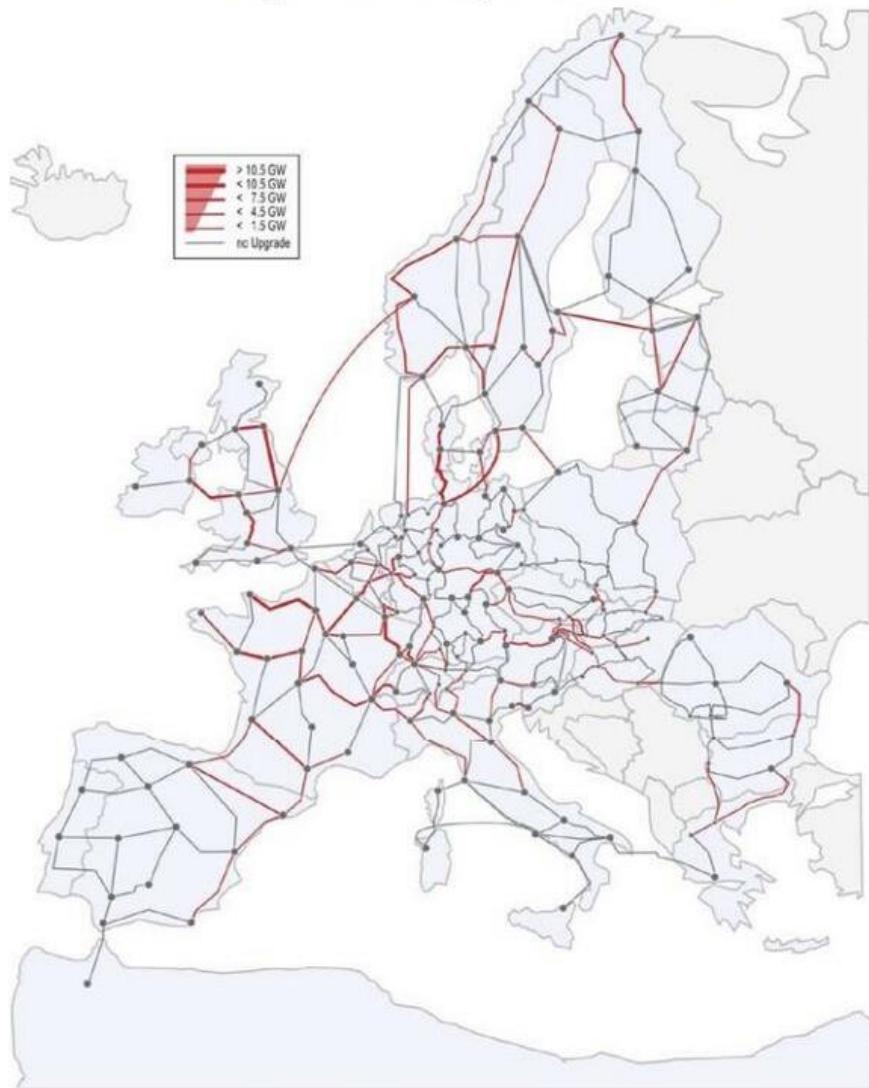
1632

Tänan tähelepanu eest!

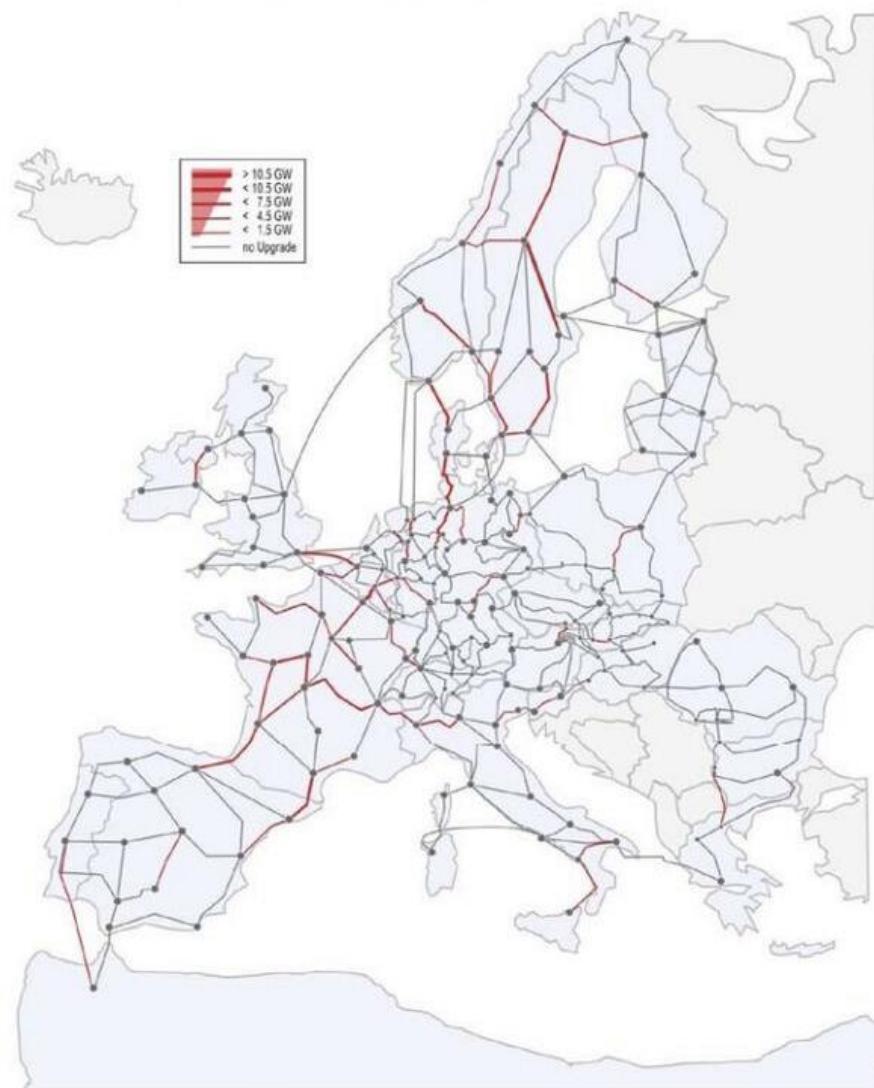
Optimaalne ja mõõdukas elektrivõrgu laienduse kava Euroopas.

Optimaalne võrgustikulaiendus

+ 228,000 km 2050.aastaks
(+76% võrreldes 2010. aastaga)

Modereeritud võrgustiku laiendus

+111,000 2050.aastaks
(+37% võrreldes 2010. aastaga)

Salvestustehnoloogiate hinnad

